

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
موسسه تحقیقات علوم دامی کشور

مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان زنجان

عنوان پروژه: اثر استفاده از داروی فشار خون نیتروگلسیرین بر عملکرد و پاسخ ایمنی جوجه‌های گوشتی

تحت شرایط القای آسیت

- شماره مصوب پروژه: ۹۶۰۴۰۸-۰۵۹-۱۳-۴۷-۲
- نام و نام خانوادگی مجری مسئول (اختصاص به پروژه‌ها و طرح‌های ملی و مشترک دارد):
- نام و نام خانوادگی مجری/مجریان: محمد حسین نعمتی
- نام و نام خانوادگی ناظران:
- نام و نام خانوادگی مشاور(ان): محمد حسین شهیر
- نام و نام خانوادگی همکاران: هوشنگ لطف‌الهیان، سید عبدالله حسینی، سید سعید موسوی، محمد مهدی تقی بیگلر، نواب اوصانلو، کاوه احمدی
- محل اجرا: مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان زنجان
- تاریخ شروع: ۱۳۹۶
- مدت اجرا: ۲ سال
- ناشر: موسسه تحقیقات علوم دامی کشور
- شمارگان (تیراژ):
- تاریخ انتشار:
- این اثر در مورخ ۹۸/۸/۱۶ با شماره ۵۶۴۲۰ در مرکز اطلاعات و مدارک علمی کشاورزی به ثبت رسیده است.
- حق چاپ محفوظ است. نقل مطالب، تصاویر، جداول، منحنی‌ها و نمودارها با ذکر مأخذ بلامانع است.

چکیده:

این آزمایش به منظور بررسی تاثیر افزودن داروی آهسته رهش نیتروگلیسرین در جلوگیری از بروز سندرم آسیت در جوجه‌های گوشتی انجام شد. تعداد ۵۰۰ قطعه جوجه گوشتی در سن هفت روزگی در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۵ تیمار، ۵ تکرار و تعداد ۲۰ قطعه جوجه گوشتی در هر تکرار در واحدهای آزمایشی قرار داده شد. تیمارهای آزمایشی شامل ۱- گروه کنترل مثبت (بدون القاء آسیت و بدون افزودن دارو) ۲- گروه کنترل منفی (القاء آسیت بدون افزودن داروی نیتروگلیسرین، تیمارهای ۳، ۴ و ۵ به ترتیب القاء آسیت به همراه ۵، ۱۰ و ۲۰ میلی گرم در کیلوگرم جیره نیتروگلیسرین. برای القاء تنش سرمایی، از ۱۵ تا ۴۲ روزگی، دمای سالن ۱۵ درجه سانتی گراد ثابت نگه داشته شد. نتایج نشان داد که پارامترهای عملکردی تحت تاثیر تیمارهای آزمایشی قرار نگرفت لیکن سطوح ۱۰ و ۲۰ میلی گرم نیتروگلیسرین تاثیر معنی داری بر بهبود ضریب تبدیل غذایی در دوره رشدی و کل دوره و افزایش شاخص تولید داشت ($P < 0/05$). کاهش وزن نسبی طحال و تیموس تحت تنش سرمایی مشاهده شد ($P < 0/05$) ولی اثری بر بورس فابریوسیسی نداشت. استفاده از داروی نیتروگلیسرین منجر به افزایش وزن نسبی طحال و تیموس شد ($P < 0/05$). پاسخ ایمنوگلوبولین M و حساسیت بازوفیلی جلدی در نتیجه تنش، کاهش و استفاده از نیتروگلیسرین آنها را افزایش داد ($P < 0/05$). غلظت آنزیم‌های AST، LDH و هورمون تیروئیدی T_3 در نتیجه تنش افزایش یافت و غلظت ۲۰ میلی گرم در کیلوگرم نیتروگلیسرین در جیره مقادیر آنها را کاهش داد ($P < 0/05$). بهبود شاخص پرکسیداسیون لیپید در نتیجه استفاده از نیتروگلیسرین تمایل به معنی داری نشان داد ($P = 0/06$). نتایج پژوهش نشان داد که استفاده از سطح ۲۰ میلی گرم در کیلوگرم داروی فشار خون نیتروگلیسرین در شرایط تنش منجر به بهبود ضریب تبدیل غذایی، شاخص تولید، پاسخ‌های ایمنی، آنزیمی و هورمونی می‌شود.

کلمات کلیدی: آنزیم، پاسخ ایمنی، تنش سرمایی، جوجه گوشتی، نیتروگلیسرین